

KLAIPĖDOS STASIO ŠIMKAUS KONSERVATORIJA

Mėnuo BE PATYČIŲ

Tyrimas

Atliko :Socialinė pedagogė Eglė Kaučikienė;

Psichologė Odeta Čiapienė

2023 m. kovas

Jau daigiau kaip 10 metų Lietuvoje vyksta solidarumo mėnuo „Be patyčių“. Šiuo laikotarpiu siekiama paskatinti mokinius bendrauti be patyčių, analizuoti kokios jos yra, kaip galima padėti vieni kitiems ir kaip tai keičia mūsų gyvenimą, kai patyčios yra netoleruojamos.

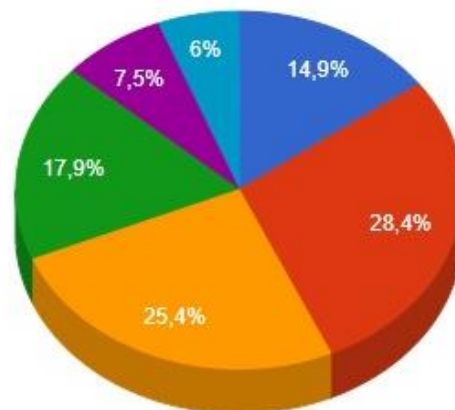
Šiuo tikslu mes atlikome tyrimą, kuriuo metu norėjome išanalizuoti, kiek mokykloje yra vis dar paplitusios patyčios.

Tyrimo dalyvavo Klaipėdos Stasio Šimkaus konservatorijos mokiniai. Išsiųsta apie 120 anketos nuorodų mokiniams. Atsakė 67 mokiniai, tai sudaro 57% (1. Pav. Kurioje klasėje mokaisi?). Tyrimą galima laikyti įvykusi.

1. Pav.

Kurioje klasėje mokaisi?

- I kl.
- II A kl.
- II B kl.
- III kl.
- IV a kl.
- IV b kl.

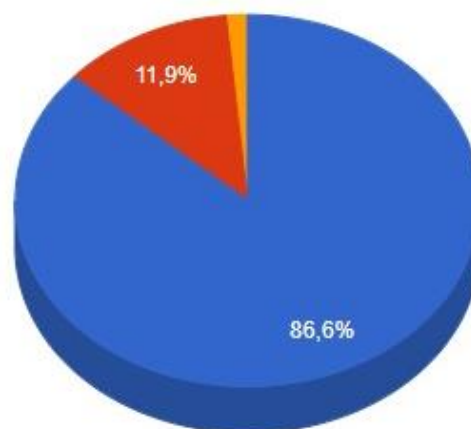

Pirmiausia siekėme sužinoti kaip mokiniai jaučiasi konservatorijoje. Mokykloje saugiai ir užtikrintai jaučiasi 86,6 proc. atsakiusių mokinių. Kartais nesaugumą jaučia nedidelė dalis mokinių (11,9 proc.). Yra mažas procentas nesaugiai besijaučiančių mokinių. Atsakymai pateikti 2 pav.

2. Pav.

Ar tu saugiai jautiesi savo mokykloje?

- Saugiai
- Kartais saugiai, kartais nesaugiai
- Nesaugiai

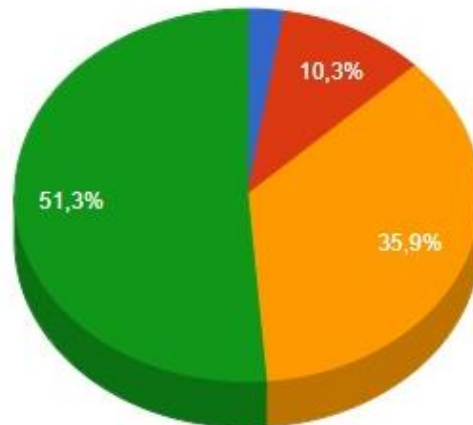

Patyčios neišvengiamos yra visur, tai sekančiu klausimu siekiama sužinoti kaip mokiniai elgiasi kai mato patyčias (3. Pav. Kaip tu reaguoji kai pamatai patyčias?). Nepritaria patyčioms arba stengiasi jas sustabdyti pusė mokinių (51,3 proc.). Trečdalis mokinių yra patyčių stebėtojai (35,9 proc.), maža dalis ignoruoja patyčias (10,3 proc.). Keli procentai prakalbo, kad prisideda prie patyčių (yra kurstytojas arba iniciatorius).

3. Pav.

Kaip tu reaguoji, kai pamatai patyčias?

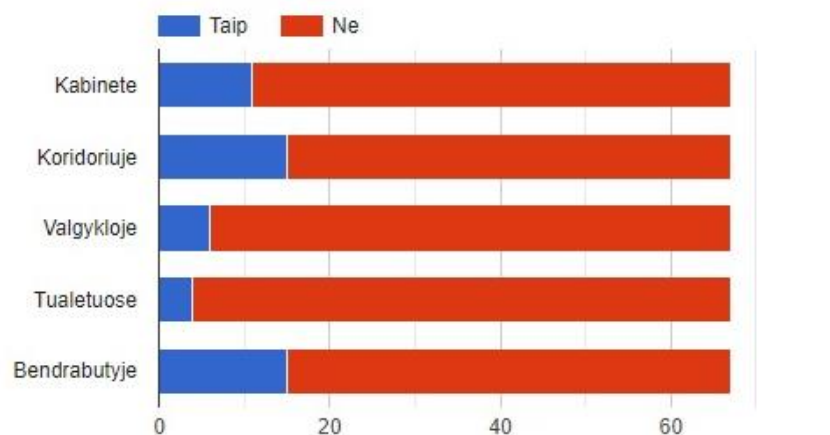
- Pirmas (-a) nepradedu, tačiau pamatęs (-čiusi) prisidedu ir kartu tyčiojuosi
- Stebiu patyčias, tačiau pats (-i) nedalyvauju arba nekreipiu dėmesio į jas
- Nepritariu patyčioms, tačiau nesiryžtu nieko imtis
- Nepritariu patyčioms ir stengiuosi sustabdyti jas arba pranešu suaugusiesiems

15 mokinių pastebi, kad patyčias vyksta daugiausiai bendrabutyje ir koridoriuose. Būna atvejų ir kabinetuose (11 mok.), tačiau mažiausiai pastebėta patyčių būna valgykloje (6 mok.) ir tualetuose (4 mok.) Tyrimo rezultatus galima pamatyti 4. Pav.

4. Pav.

Kuriose mokyklos vietose pasitaiko patyčių?

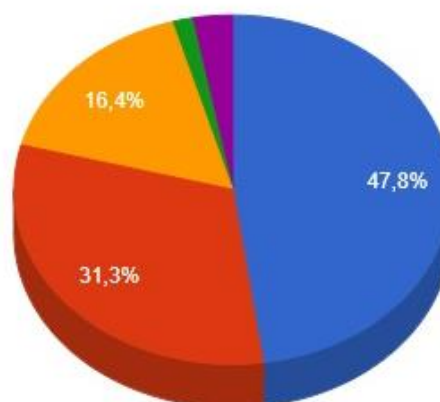

Mokinių buvo klausama, kaip dažnai jie pastebėdavo, kad mokiniai tyčiotųsi iš mokytojų (5.pav.). Mažiau nei pusė nėra to pastebėję (47,8 proc.). Trečdalis (31,3 proc.) pastebėję patyčias iš mokytojų 1-2 kartus per visą laikotarpį (2022-2023 m. m.). 16 proc. mokinių teigia, kad pastebėję dvigubai daugiau kartų. O visai nedidelis procentas teigia, kad tai vyksta dažnai – kartą arba du, tris į savaitę.

5. Pav.

Kaip dažnai pastebėdavai, kad MOKINIAI tyčiojosi iš mokytojų 2022-2023 m.m.?

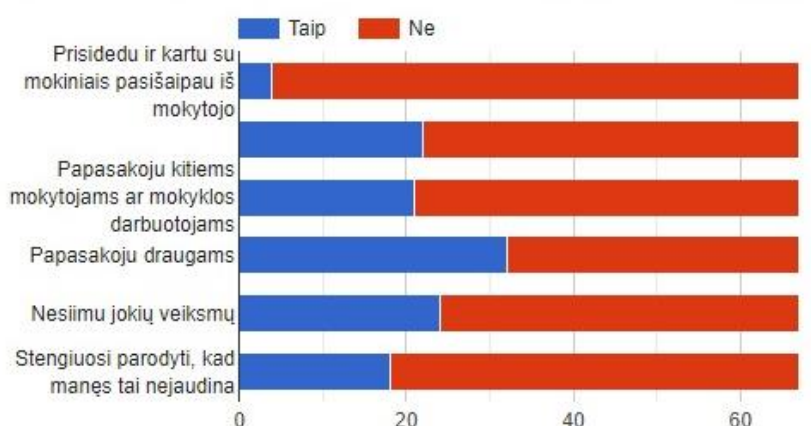
- Niekada
- 1-2 kartus per visą laikotarpį
- 3-4 kartais per visą laikotarpį
- Dažnai 1 kartą į savaitę
- Labai dažnai 2-3 kartus į savaitę

Matant patyčias mokiniai dalinasi su kitais arba prisideda prie patyčių. Sekančiu klausimu siekiama sužinoti, kaip mokiniai reaguoja, kai pastebi patyčias (6. Pav. Kaip tu reaguoji, kai pastebi, kad mokytojai tyčiojasi iš mokinių?). Mokiniai dalinasi, kad dažniausiai papasakoja draugams, kai mokytojai tyčiojasi iš mokinių (40 mok.) arba savo tėvams (30 mok.). Kita dalis mokinių nesiima veiksmų (23 mok.) ar stengiasi parodyti, kad tai jų neįaudina (22 mok.), arba papasakoja kitiems mokytojams ar darbuotojams (23 mok.). Ir tik 2 mokiniai teigia, kad pastebėję patyčias, prie jų retai prisideda. Yra tokių, kurie pasišaipė iš mokytojų.

6. Pav.

Kaip tu reaguoji, kai pastebi, kad MOKINIAI tyčiojasi iš mokytojų?

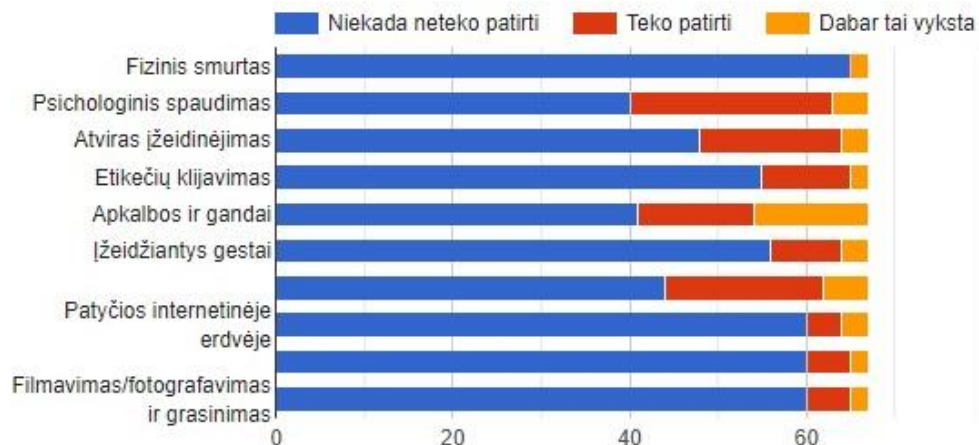

Sekančiu klausimu siekiame sužinoti kokios patyčių formos vyrauja tarp mokinių (7. Pav. Kokiais būdais iš tavęs tyčiodavosi 2022-2023 m. m.?). 23 mokiniai yra patyrę psichologinį spaudimą. Atvirą įžeidinėjimą, ignoravimą arba nebendravimą, yra patyrę 32

mokiniai. 23 mokiniai pažymėjo, kad yra buvę, jog jiems klijava etiketes arba išgirdo apkalbas ar gandas apie save. 13 mokinių pažymėjo, jog juos fotografavo/filmavo ar rodė įžeidžiančius gestus. Šiai dienai, daugiausiai, 13 mokinių pažymėjo, kad ir dabar dar vyksta apkalbos apie juos.

7. Pav.

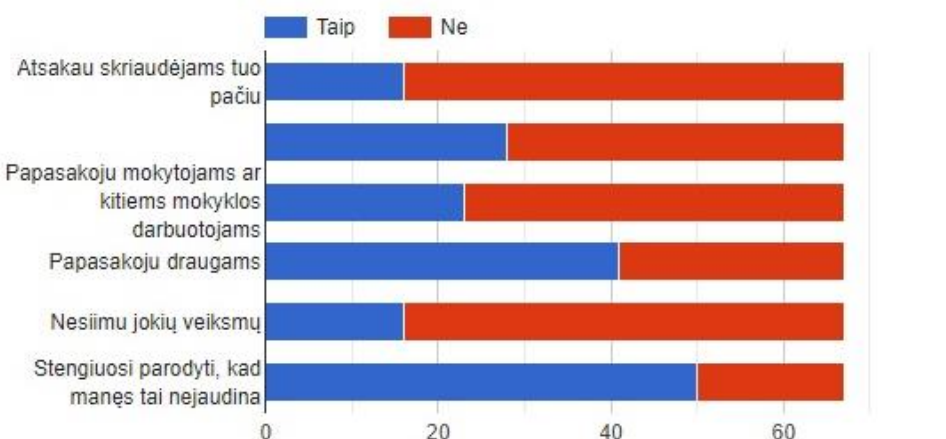
Kokiais būdais iš tavęs tyčiodavosi 2022-2023 m.m.? (Kiekvienoje eilutėje pažymėk atsakymą atitinkantį langelį varnele.)

Kai vyksta patyčios, 50 mokinių dažniausiai bando parodyti, kad tai jų neįaudina, taip atsakė mokiniai į 8 klausimą „Kaip tu reaguoji, kai iš tavęs tyčiojasi? (8. Pav.) Mažesnę dalis papasakoja savo draugams (41 mok.). Dar mažesnę dalis (16 mok.) atsako skriaudėjams tuo pačiu arba nesiiama jokių veiksmų. Vėliau yra pasakojama draugams (41 mok.), 38 mokiniai papasakoja savo tėvams/globėjams, ir 23 mokiniai papasakoja mokytojams ir kitiems mokyklos darbuotojams.

8. Pav.

Kaip tu reaguoji, kai iš tavęs tyčiojasi? (Kiekvienoje eilutėje varnele pažymėk atsakymą atitinkantį langelį.)

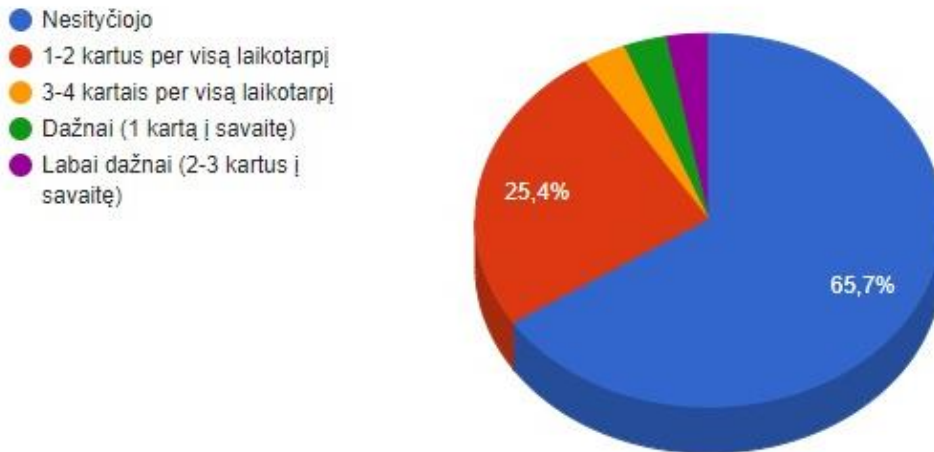

Kitu klausimu, siekiama sužinoti, kiek dažnai vyksta patyčios tarp mokinių (9. Pav.). Galime pasidžiaugti, kad mokiniai iš mokinių dauguma nesityčioja - pažymėjo 65,7 proc.. Kai

kurie pastebi (25,4 proc.), kad patyčios tarp mokinių vyksta, 1-2 kartus per visą laikotarpį. Tik po 2 mokinius pažymėjo prie atsakymų variantų: labai dažnai; dažnai; 3-4 kartai į savaitę.

9. Pav.

Kaip dažnai jautei patyčias iš kitų MOKINIŲ 2022-2023 m.m.?

Toliau, norėjime išsiaiškinti, ar patyčios vyksta tarp mokinių ir mokytojų (10. Pav. Kaip dažnai jautei patyčias iš mokytojų 2022-2023 m. m.?) Atsakiusieji mokiniai dalinasi, kad nėra pastebėję, jog mokytojai tyčiotūsi iš mokinių (70 proc.). 16,4 proc. mokinių teigia, kad tai vykę 1-2 kartus per visą laikotarpį. 7,5 proc. mokinių pastebi tai dažnai – 1 kartą per savaitę. Yra 6 proc. mokinių pastebėjusių patyčias iš mokytojų 3-4 kartus per visą laikotarpį ir net 2-3 kartus į savaitę.

10. Pav.

Kaip dažnai jautei patyčias iš MOKYTOJŲ 2022-2023 m.m.?

Daugiau nei pusė mokinių (58 proc.) pažymėjo, kad niekada nepastebėjo patyčių iš mokytojų atsakydami į sekantį klausimą „Kaip dažnai pastebėdavai, kad mokytojai tyčiojasi iš mokinių 2022-2023 m. m.“(11. Pav.) Ketvirtadalis atsakiusiųjų (25,4 proc.) pastebėjo mokytojus besišaipant iš mokinių 1-2 kartus per visą laikotarpį. Nedidelė dalis mokinių (6

proc.) pastebėjo, kad tai vyksta dar dažniau, ir dar 6 proc. teigia, kad tai vyksta kartą į savaitę. Ir net 3 mokiniai pažymėjo, kad vyksta labai dažnai.

11. Pav.

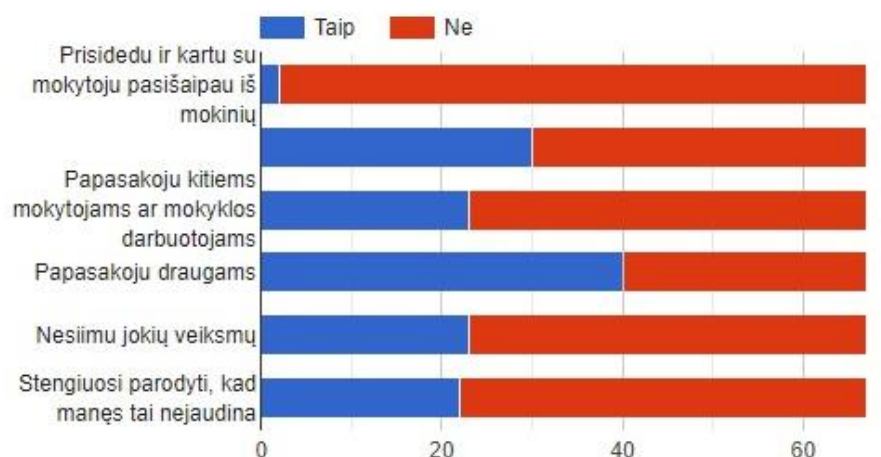
Kaip dažnai pastebėdavai, kad MOKYTOJAI tyčiojosi iš mokinių 2022-2023 m.m. ?

Kaip tu reaguoji, kai pastebi, kad mokytojai tyčiojasi iš mokinių? (12. Pav.) Kai mokytojai tyčiojasi iš mokinių, mokiniai teigia, kad neprisideda (23 mok.) arba stengiasi parodyti, kad jo tai nejaudina (22 mok.), bet nedidelė dalis atsakė, kad prisideda (3 proc.). Daugiausia, atsakiusieji mokiniai pasakoja draugams (59 proc.), mažesnė dalis (44 proc.) pasakoja savo tėvams/globėjams arba kitiems mokytojams ar mokyklos darbuotojams (34 proc.).

12. Pav.

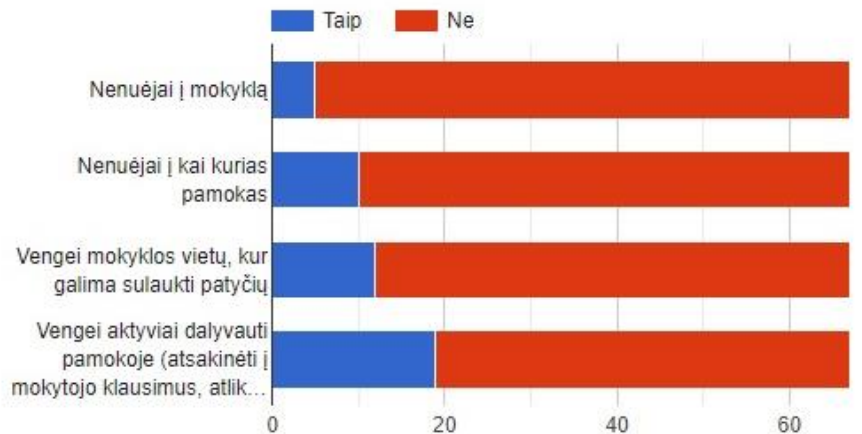
Kaip tu reaguoji, kai pastebi, kad MOKYTOJAI tyčiojasi iš mokinių?

Patyčios paveikia žmogų skirtingai. Šiuo klausimu analizuojame ar patyčios turi sąveikos su pamokų nelankymų (Ar yra buvę, kad dėl patyčių tu...13. Pav.) Atsakymus gavome tokius: 19 mokinių vengia aktyviai dalyvauti pamokoje, dėl patyčių baimės; 12 mokinių vengia mokyklos vietų, kur galima sutikti patyčias; 14 proc. mokinių nenuėina į kai kurias pamokas; nenuėina į mokyklą (7,5 proc.), ir tai sieja su patyčiomis. Galima daryti prielaidą, kad viena iš nelankymo priežasčių yra baimė sulaukti patyčių iš mokytojo ar mokinių pusės.

13. Pav.

Ar yra buvę, kad dėl patyčių tu... 2022-2023 m.m.

Išanalizavus visą anketą, galime teigti, kad konservatorijoje patyčios vyksta, tačiau tik maža dalis patiria ar yra patyčių iniciatorius. Mokiniai nors ir nedrąsiai, bet perduoda informaciją apie patyčias mokytojams ar tėvams.

Rekomenduojama mokiniams rasti sau tinkamą mokytoją, su kuriuo būtų galima pasidalinti patyčių atvejais mokykloje ar jos teritorijoje. Mokytojams rekomenduojama stebėti aplinką ir stengtis suvaldyti patyčių iniciatorių ir užkirsti kelią patyčių eigai.